

# TELEGRAPHIC ROMAN.

No 16.

ANUL VIII.

Sibiș 16. Aprilie. 1859.

Телеграфъ все одаць по септемълю: Жоа. — Препозитиона се фаче ди Сибиш ла еспедитора фоеї; не афарь ла Ч. Р. поще, къ лані гата, prin скрисорі франкато, адресате кьтре еспедиторъ. Препозитиона препозитионалентъ Сибиш есте не ап 4. фл. 20 кр. в. а еар не о жметате де ап 2. фл. 10 кр. Пентр челеяте пърї але Трансильваніе!

Ши пентр провинциале ди Моархъ не апан 5. фл. 25 кр. еар не ожметате де ап 2. фл. 62½ кр. Пентр прич. ши дерї стрїне не апан 9 ф. 45 кр. не ½ ап 4 фл. 72 кр. в. а. Императеле се плътеск пентр днтїеа бръ къ 7. кр. шїрл къ лїтере шїї, пентр а доза бръ къ 5½ кр. ши пентр а треїа репедїре къ 3½ кр. в. а.

## Монархїа Австриакъ.

Сїбиш 14 Априліе. Агрїкултура маї фїндѣ днкъ ши пълъ астьї ратъл чел маї днсемнат пентр траїл віеїї попорълї постръ, дмпъртшїм ачї зрїторїал артїкул деспре агрономїе, дїн „Joia de агрікултуръ“ дїн Іамї:

„Дн пълътїт ши сьв дпрїзїрїеа днсїрїлорѣ лї фїсїче, хїмїче ши механїче — зїче — се фаче продъчереа агроколъ. Пентр ачееа кьлївїторїалї требїе маї дпїанте де тоате сь кзпоаскь характерїле ши калїтїдїле пълътїлї. Пълътїлї есте пентр їндустрїа агроколъ де знѣ интересѣ тотѣ атъѣ де таре пре кьтѣ есте матерїа брѣтъ пентр фабрїкнтѣ. Прекътѣ месерїашълї казъ къ таре бѣгаре де самъ, матерїа че аре сь о днтревінцезе, о алене, о преїзлеште дн а еї валoare реалъ ши о модїфїкь дьпъ скопїрїле сале, тръгънд дїн фїе-каре пѣрїтїкь партеа чеа маї фолосїтоаре че поате да; асемїне ши кьлїваторъл требїе сь казъ пълътїлї, сь лї кзпоаскь ши сь днкредїнцезе фїе-кѣрїа соїѣ де пълътїлї семънда каре ї прїеште маї пълъ, ши сь дее кьлѣра каре сь потрївеште маї бїне къ днсѣшїрїле ши къ фїреа деосебїтелор ценърї де пълътїлї. Кзпошїнда элементелор ши а днсѣшїлор пълътїлї, а кїзрїлор де а лѣ дмѣвпѣтїдї спре а лѣ пьне дн старе де а да холде дмѣвпѣтїе се аратъ дн шїїнда че се пзметше Агрономїе сьв Агролодїе.

Плътелегїсеск дн атмосферъ ачїдъл карбонїк не каре лѣ дїскомпън, сорбѣ карбонъ ши деганїазъ оксїценъл; ана дн каре іеаѣ ідроценъл, азотъл кьрат сьв сьпфортъ де амонїак ши де ачїд нїтрїк, ши лзмїна фъръ де каре плънта се вестеште, се дпалвеште ши дпакърънд тоаре фъръ сь ачїзпгъ а да родъл еї. Дн пълътїлї плътеле гьсеск днтъперїкьл, кьлѣра, змезеала, аеръл ши електрїцитатеа. Ачесте факѣ де дпколдескь семїнделе арпкате дн пълътїлї, ка дптрън сїп, дн каре тълъра плънта дпчепе а віеїлї ши а креште, слобозїнд дн віосѣ пїште ачїшорѣ каре деїн рѣдъчїнеїе че о дн дпфїнтъ де пз поате фї спълвератъ де вълпърї сьв скоасъ афаръ; іаръ дн сьс есе палл каре се фаче стръжанѣ ши трънкїз пѣрїторїї де органеле де пзтрїмънт аерїене ши ачеле де днтълѣїре ши де консерваре. Рѣдъчїнїле дпфїнте дн пълътїлї сьпт ка пїште тълътѣе чел траг дн сїкъл пълътїлї ана дн каре сьпт топїте матерїїле менїте а серві де пзтрїмънт плътелор. Пълътїлї ка зп ресервоар адъпъ дн кьрска зїлеї о провїзіе таре де кьлѣръ, не каре о дъ prin реїопъшїлї поаптеа ши дн моментеле де рѣчєалъ плътелор, ши ле скалъ де прїмеждїа че ле аменїдъ пѣрраснїчеле скїмъбѣрї але температурей. Пълътїлї пьстрєазъ ка зп magazїн електрїцитатеа атът де неапѣратъ віеїей плътелор: аеръл, фъръ де каре зп сїпгѣр колъ пз се десвълєсчє; оксїденъл, фъръ де акѣрїа лѣкарє пз есте къ пзїндъ віеїаца плътеї. Пълътїлї дпсѣршїт есте ачєл дн каре се пьстрєазъ решъшїдїле органїче дн дп-преїзѣрїлє че гръбеск скїтареа лор дн сѣрї солълїе, сьпт каре фортъ сьпт сьпте де плъте ши асїмїлате де еле.

## Деспре пълътїлї.

Пълътїлї есте сьпратеа солїдъ, партеа де дїназаръ а планетей поастрє. Черчетареа кожей дптреїї а пълътїлї кьт ши ачєа а матерїїлор дн каре ачєастъ кожъ есте алкѣтїт сє фаче дн шїїнделе пьмїте Мінералодїе ши Цеолодїе. Цеолодїї п лѣ пьтат кзпоаште пълъ астьїлї декът о а патра сьтъ парте дн дїстанца че се афл днтре пелїдъ ши тїезъл пълътїлї постръ. Дн гросїтїеа пълътїлї де ла фадъ пълъ ла чентр се кзпоаште пьмал 15,554 метре: сокотїндъ знѣ метръ 3½ палме, кзпошїнда поастръ се тьрїнїеште дн адъпкьл пълътїлї пьмал ла 6894 стьжїні; рѣтїшїа де 2,721,950 стьжїної зпкъ пз сь аѣ кзпоаскь пълъ акът. (Ва зрїа.)

Сїбиш 15 Априліе. Моментъл чел отържторїї е апроане. Ачєаста о репетеазъ маї тоате жьрпалеле акът де врео кьтева зїле дпкозчє. Дїпломатїї чєаркь тоате ремедїїле, пз крѣдъ нїчї о остепєалъ пентр сьсїдънерєа пѣчїї, се консїтєазъ, дїрегѣ, факѣ, дплогмаї прекът се сїлєскъ медїчїї дн жьрл зпкї пачїентѣ, не каре де шї пьл маї потѣ днсєпєтоша, чєаркь тотъшї аї маї цпнеа врео кьтева зїле сьфлєтл дн оасє — фїе кїар пьмаї кзпѣтереа медїчїнелор. Штїм къ Австрїа аѣ проєктат дпїанте де че сар адъна конгрєскї о десартареа цєпералъ, дєла каре дьпса пз сьв аѣтѣт дпкъ нїчї пълъ астьїлї. Англїа аѣ днтревенїт ла мїжлок че е дрепѣт къ зпелє проєкте, (пре кьтвом бєдєа маї ла валє,) ши каре сьпт акчєптатє дн партеа Франдїей, Прѣсїей ши а Рѣсїей, дар Австрїа дьпъ кьт не дпшїїндѣзъ Монїторъл дн 21 Апр. пз ле прїмеште.

Австрїа, аѣ маї прегїнсѣ акът дн поѣ ши о гравнїкь десартаре а Пїємонтьїлї, ши аѣ трїмїсѣ зп злїтамѣ, прїп каре чєре рѣспозскя дн терпїн де треї зїле. Монїторъл дн 23 Апр. адъсє вєстєа къ Англїа дн прєзпкъ Рѣсїа аѣ шїрїдїкат протєстѣ дн контра злїтамълї ачєстїа.

Дєстъл къ требїлє стаѣ кът се поате де серїосѣ. Нєгоцїдїзїнїлє дїпломатїчє пазъ дпчєтат че е дрепѣт, проєкте де пачє се маї факѣ, дар аної прєгѣтїрїлє де рѣсвоїѣ дпкъ се тот маї конїпът. Дн францїа се скрїе, къ ачєеа арє астьїлї сьпгѣ арме 480,000 оамєнї, ши пєстє 15 зїлє фъръ де а рѣдїка о ошїре естраордїнаръ, дшї потє днтълї арматѣ ла 650,000. Афаръ де ачєаста дн апропїереа Лїонълї се маї афл адънацї 70,000 де оамєнї, фъръ де а сокотї ачї не алдї 30,000 карїї стаѣ гата де а се потєа транспорта дпїмаш де дозе зїлє дн Цєнъа. Дн Рѣсїа дпкъ сьв пьлїкат ордїнъчїзїнєа де а се пьне не пїчор де рѣсвоїѣ, дндатъ дьпъ че аѣ сьсїт вєстєа деспре злїтамълї Австрїей.

Бълан 30 Март. Пє лпгъ тоате неажънсєлє, сьрѣчїа ши мьлтеле пьказѣрї че се афл днтрѣ оамєнїї пострїї дн Трактъл протопонєск ал Ългьрашълї, се ладъ тотъшї ачєст тракт астьїлї къ 13 дпвѣдъторїї. Есатєпєлє сєтєстралє сьв дпчєпѣт дн лъва ачєаста, ши се сєжршєскѣ дн прєсїнда Прєа Ч. Салє Пър. Прот. Пєтръ Рощка, ла каре есатєпє се пофтєск дн дєовштє ши D. D. ампюїадї дєла ч. р. Претѣръ. Астьїлї авърѣм порочїре, а не пзтєа вькѣра ши пої ачїї де зп есатєп є аѣ авът

рєсълтѣл дорїт, тот сьпт прєсїнда маї сьсѣ лъвдатълї Пър. Прот. ла каре аѣ лъат цартє маї мьлдї дїнтрѣ чїнстїдїї Прєодї ши пьрїндїї пьзчїлор дпвѣдъчєї. Есатєпєлї сьв дпчєпѣт къ кьлѣтарєа кїєшѣрей дъхълї сьпнт, дьпъ каре аѣ зрїмат треї кьвїлѣтѣрї дъжнѣте де кьтрѣ треї дпвѣдъчєї. Рѣспозскїрїлє чєлє деслъшїтє аѣ афлат дєлїна мьлдєтїре а Домпълї Протопон ши аѣ мьлдєтїт остепелелє ши кїєлѣзелє пьрїндїлор. Овїєктєлє де дпвѣдътѣръ, аѣ фост ачєлєа орѣндсїтє де кьтрѣ Есєслєндїа Са — Прєа Сїпдїтѣлї ши аѣвѣратъл постръ П. Епїскоп де сьв Nr. 581 ап. 1854.

Сєжршїрїєа есатєпєлї сьв фькзт прїп кьлѣтѣрїлє чєлє фьрѣтосєе вїсєрїчєштїї, къ деосєвїре а чєлор опѣ глєскрї обїчншїтє. Ної дорїм дн їнїмъ а фї прїєтєлїї прогрєсїстїлор, дар не плачє ши пз врем а не десфачє пїчє кьнд де обїчєїзл чел стръвєкїѣ, ка пре лпгъ алтє обїєктє че сьпт а се провзпє дн асфєлїѣ де шкòлє попоралє, сьв аскълѣтъ ши кьлѣтѣрїлє вїсєрїчєштїї, ка зпелє каре неаѣ апѣрат дн тїмърїлє чєлє грєлє лїтѣа ши нандїоналїтатєа, фъръ де каре нам маї есїста астьїлї поате днтрѣ чєї вїї — ва ромънї. Рєсълтѣлї есатєпєлї аѣ потът сєрвї днтрѣ аѣвѣр спрє ладъа дпвѣдъторїалї Іоан Жаръа, ши спрє вькѣрїа пьрїндїлор. Сєжршїндъсє есатєпєлї Прєа Ч. Пър. Прот. не аѣ рєстїт о кьвжїтаре пѣтрънълїтєаре кам дн зрѣшторїал кїп:

„Фїлор! Пьтрънсѣ де ръвна врєштерей ши а нандїоналїтѣдїї поастрє, їнїмат де повєцєлє чєлє пьрїнтєштїї а лє Есєслєндїї Салє Дпїналт Прєа сїпдїтѣлї постръ Пьрїнтє Епїскоп, а кьрѣї дїєїсѣ сьжплѣ естє, прєспєрарєа фїлор сєї сьфлєтєштїї, ши спрїжїнїт дн партеа Дрєгъторїїлор полїтїчє, тєам цъпът о даторїє дпїналт а тє стрѣдїї пентр дпсїпцарєа ачєстєї шкòлї, ши тє сьжпт астьїлї таре фєрїчїт, вьлжнд къ остепєала тєа пз аѣ фост дн задар.

Дьпъ че даръ къ ачєстѣ прїлєжѣ вє дескєпєрїѣ вькѣрїа тєа че о сьжтєскѣ дн адъкьл їнїмєї, вє пофтєскѣ ка ши дн вїїторїї сьв пєрѣдїї маї дєпартє дпїанте пєкалєа че о адї анъкат. Алєргадї даръ пєкьрарєа ачєаста че адї дпчєпѣт, ши днтѣрїдї дп фїка лѣї Дъмнєзєѣ каре фачє дпчєпѣтл дпцълєчїзїнєї, сь пз вє сьпїмъпѣтѣдї де пєдєчїлє ши грєстѣдїлє че лє кьцєтѣдї а вє ста дпїантєа воастръ. Ъндє лпгъ пзтєрєа лѣї Дъмнєзєѣ е ши кредїнда ши воїа чєа таре а ошълї, аколо нїмєнєа пз поате ста дппротїва дьпсълї. ш. ч. л.“

Вїєна 22 Априліє. п. Gazeta Вїєнєстѣ, адъчє къ датъл де фадъ о комънїкадїнє офїдїоасъ, дн каре арѣтъндѣ къ дьпъ че евенїмїнтєлє де фадъ аѣ арпкат дєла дпчєпѣтл анълїї дпкоачє, не кьрмат тот маї гроасъ чєадъ асъпרא вїїторїалї Езропєї, ши къ сьв апропїат моментелє зпєї рєсолѣвѣрї; зїчє аної днтрѣ алтєлємаї дєпартє: „Дорїнда чєа сїлчоръ а Домпїторїалї ши Дпшпратълї постръ естє, а дєпърта прїмєждїїлє чєлє аменїндєтоаре де лъмє, дакъ е къ потїндъ кїар ши дн оарєлє чєлє маї дн зрїмъ: сїндїмъпѣтл сєѣ де даторїндъ естє, а пз лъса не еспорїментат нїчї зп мїжлокѣ каре се потрївештє къ дїгнїтатєа ши дрепѣрїлє їмперїалї сєѣ, спрє сьсїдънерєа пѣчїї, прєкът ши ачєа дорїндъ де а доведї дп фадъ лъмєї, къ Австрїа вѣрєа а фї скътїтє де орї чє

responsabilitate, descărbăndu-se asupra periculozității...  
своіазі аспра вінеквжитателор сале църі. — Мо-  
тивеле ачестеа ащ ддемпнат пе Маестатеа Са ч. р.  
апостолік а се отъра де а се дпінде деа дрептъл  
ла есперіментеле челе дпн зртъ дп жърл гверпзлзі  
Маестатеі Сале Рецелзі Віктор Емануіл, пентрз  
гарантісагеа пччі.

Cardinia акъм де маї тълді ані е рътъчоасъ  
дп контра дрептъріорчелор сакціонате але Австріеі.  
Дълъ декаръчівніле сале челе дпн зртъ, кабінетъл  
дпн Търпн сащ фькът пе фауц інімікъл ачестор дрептърі,  
прпн дпартъріле сале, ші сащ пзсщ дптро посі-  
дівне де гътіре статорнікъ спре атептаре. Дпкъ зп  
сіпгър міжлок маї аре гверпзл сардінік спре а коп-  
вінде лъмеа деспре ачеза, кзткъ пз аре дп кветел  
себ-ръсвоіщ ші търъзърі, ші ачестщ міжлок се кз-  
прінде дптрачеза, ка Піемонтъл сь арвнче жосщ  
армеле дпн тжніле сале. Дакъ Сардініа се ва  
репторче еаръші пе вічор де паче — агънчї поате  
фі дпкредпнгатъ прпн кзвжптел Австріеі, кь ва фі де  
сігър скзтітъ де орї чеатептаре. ш. ч. л.<sup>4</sup>

Tot din Viena се скріе къ маї тълді Прзсіенї  
че се афлащ аколо, провокаці дпн партеа гверпзлзі  
лор сащ репторесщ дп пгаріе, пентрз де а кореспанде  
даторпнцел че ащ де а дптра дп оасте. Тот а-  
чезаста се скріе ші деспре лъкзиторїі дпн Баварїа.

**Принципалеле дънърене.**

Дп челе маї шълте Gazeto се фаче поменїре,  
къ дп Сїагага жїдовеаскъ дпн Галаці, ар фі воїт  
жїдовї се ошоаре пе зп пръккъ де крештїнщ. Де  
кзпрінде ачезастъ вестевре зп адевр дп сіне орї ва,  
пз штїм, десгъл кь дпгържатареа крештїнїлор дп  
контра евреїлор есте маре. „Ст. D. Z. шї В.“ дп  
о депешъ а са дпн 1 Априліе, зїче:

„Аїче дп Галаці есте о таре аїтаре дпн партеа  
крештїнїлоръ гречї, аспра жїдовїлор, дпн касца гь-  
сіреї зпзі копїлщ крештїнщ дпн хавра жїдовеаскъ,  
дпдепатъ ла о шълъ. Хавра ащ дъръмато шї ла маї  
мълте касе жїдовештї ащ свартъ чеамърїле. Тоатъ  
пзтереа дпартатъ есте дппрезвщ кз полїдіа пентрз  
ставїлїреа орїднел.“

Деспре комплотъл джвзт дпн контра дпн Сале  
Прпнціпелзі Кзса, (деспре каре аїнїтїрїм шї дп  
пзтерл тр.) і се скріе дпн Бзкзрештї Gazeteї дпн  
Тїмїшоара, кь дпнтръ комплотїштї ащ фостъ: патрз  
полоні, дої магїарї шї зпвл дертїп, честщ дпн зртъ  
калфъ де кроїторїщ, аїзме Франціскъ Реттїг. Адз-  
пърїле лсащ джвзт дпн „Отевл полонесщ.“ Полїдіа ащ  
афлат ла оаменї ачестеїа, маї мълте револвере,  
врекътева пштї, шї о кзартїтате маре де пзлбере  
шї глоапце, пркзвщ шї алте матеріале есплосїве,  
каре тоате доведсащ а фі прегьтїге пентрз гътїреа  
зпор ботме. Алте жърнале факъ поменїре деспре о  
ташїпъ їнферналъ. Се зїче кь фзрптаншї ачестеї  
фърдделелї сар фі фькът певъзвдї, дпнтръ ачестїа се  
поменеште шї зп грекъ, пе акърві сервїторїщ лар фі  
прпнсщ ла Галаці.

**Сербїа.**

— Зп кореспондїнте ал Зїсарїзлзі де Пешта,  
скріе къ дпн Сербїа сащ дпнтродзе о сербътоаре  
позе націоналъ. Сенатъл отъра маї дзвзлзі, ка  
дзмінека флорїлор сь се сербеве дпн віиторїщ ка зп  
празнїк націонал дпн тоатъ царя, кьчї дпн зїза ачезаста  
ащ рѣдїкат Прпнціпеле Мілош дпн ап. 1815 стїндар-  
дъл лїбертїдї, салзгьнд попорл че ера адзнат кь  
зртътоареле кзвїнте: „Іатъ ещ пе афлз дпн мї-  
жлокъл востръ, шї дакъ воїці ведї авеа шї ръсвоїщ  
кь търчї.“ Дпн зїза ачезаста сащ шї дпчепзт лънтеле,  
акърор реслїат ащ фост стареа Сербїеї дпн зїза  
де астзлзі.

Tot Zisarizl de Pesta, арагъ дзвъ „Serbs.  
Dnew. кь вестеа кзткъ се ва конкіета скзачїна ла  
Крзгзеваді, шї се ва форма о оштїре дпн 34000

de oameni (чеза че дпгъреащ жърнале маї дзв-  
пзлзі,) е фъръ нічї зп темейщ. Асеменеа арагъ кь  
шї сзспїдїснеа, ка кьнд Прпнціпеле Мілош ар фі  
пшїт ла о аліанцъ кь молдо-ромънї шї монте-  
негрїнї дпн контра търчїеї, е пзмаї о пъскочїре сеакъ,  
фъръ леак де темейщ, шї кзлеасъ пзмаї дпн вьздзх.

**Италиа.**

Din Italia афлзм шїрї фелїзїте. Дпн Търпн  
се скріе, кь дпн 12 Апр. дїмїнеаца ла 6 оре ащ дж-  
пзт Рецеле о ревїстъ мїлітаръ престе о тръпъ де  
10,000 де оаменї. Рецеле ащ фост салзтат кь вї-  
вате дпн партеа попорлзі, еар тръпеле ащ рътмасщ  
дпн тьчере.

Дълъ севажшїреа ревїзлзі мїлітарїщ, се афлащ  
тръпеле гата де а плека ла маршїлїе църї, дпсщ  
дпн зрїа кїедїеї чеї маї позе де десартаре, ащ прї-  
мїт о поръкъ дпн контра.

Штїрїле дпн Ташкана дпнтреск кь топзла де а-  
аколо е револтторїщ фъръ де тьсхръ. Асеменеа  
штїрї сосеск шї дпн Парма.

Din Neapolea се скріе, кь пентрз вїаца Ре-  
целзі каре болеште де маї мълтъ време, пз е шълтъ  
пъдежде. Дълъ о крїсъ грса че ащ де а свхерї  
де кзрьндщ, ащ прїмїт таїпеле челе дпн зртъ, шї ащ  
вінеквжптан рзденїлїе че се афлащ дпн прежърл па-  
тълзі сещ, шї шащ лзат зїза вьпъ дела дъпселе. Нъ-  
терл волзптірїлор че сосескщ дпн Цензэ тот маї  
креште. Дпн тоате зїлеле са маї їнсіпъ кьте 400  
— 500 де оаменї. Дпн 16 Апр. ащ адзс вапорл  
пе 600 де їншї дпн Лїворно. Асеменеа се скріе шї  
дпн Рома, кь пзтерл тїперїлор че емігреазъ дпн  
Пїемонт, астзлїе маї вьтторїщ ла ої декъл маї наїнте.

О дпштїндаре дпн Мілапо кь датъл дпн 10 Апр.  
арагъ, кь астзлї факъ фоарте пзджнї оаменї дпнтр-  
дїле ачелеа кьлтурї. За медїк, кьлтурпндщ маї  
де кзрьндщ дпн Сомо, зїче кь рарїтатеа де кь-  
лтурї фїнд пе аколо таре сімїдїтъ, маї мълте  
мїї де коръбїерї свхере дпн тїкълшїе. Дпн маї  
мълте пърдї прпн царъ се адзщ стрїгърїле: „Жосщ  
кь Домпнї!“ Деалїнтрелеа дпн мїжлокъл релїцілор  
полїтїче де астзлї, пз поге омкѣ dedъче нїміка де  
ачї; кьчї тот ачелзїа пе каре дпн дзкзпнеазъ астзлї  
оаменї кь флорї, тьпне потъ сїї стрїце: іал іал  
рътїпештеле пре ел!“

**Франціа.**

Вештїле деспре стареа негодїадїшїлор сьпгъ  
шї акъм, ка маї наїнте, де кзрїпнщ фоарте контра  
зїкъторїщ. Дълъ зїса зпора конгресл пз се ва дп-  
фїнда; дзпъ а алтора е ка сігърщ, кь коптеле Ва-  
левскї ащ дпкїратъ отевл Домпнлзі Долъкс дпн  
Baden, знде сь се дпнъ конгресл. Дпнтр'алте се  
констатезазъ пе депїнщ, кь Валевскї чел де алтїн-  
трела атгът де пачнїккъ ащ авгът кь лордл Cowleї зпщ  
ръсвоїщ кьмпїлїтъ де ворбе. Домнл де Персігнї се  
тръмїсъ ла Лондра, пентрз де а кзрта касца а-  
чезаста. Се паре даръ, кь конгресл ва фі, шї  
дпкъ кь кондїцїанї фаворїтоаре пентрз Австріа. —  
Маркїсъл д' Аделїо ащ ажпсщ дпн Парїс, пе семпе  
аре кзкетъл де а петрече маї мълте зїле аколо.  
Аїчї тотъ маї таре се лъдеште пьререа, кь Првсіа,  
Англіа шї Австріа с'ащ шї дпвоїтщ деспре ачеза,  
кь че сь се декретеже дпн конгресщ.

Дпн зрїа зпзі консіліщ мїнїстерїалъ, ла каре  
сь фїщ фостъ кїематъ шї Прпнцл Іегоме, се шпуръ-  
штїщ фаше, каре пз преа сьпъ а паче. Дпн Англіа  
сосескщ штїрї деспре месхрї мїлітаре естрїордїнаре.  
Дертїї енглезештї се прегътескщ кзмпїлїтъ шї ть-  
рїнарїї чеї вьтрхнї, че локзїескщ деалзпгъл талзлзі,  
се зїче кь се армеазъ шї формаазъ компнїї. Се  
ворбеште шї деспре оарекаре, дїскордаре, че се  
мїшкъл дпн попорл енглезескщ аспра Францеї,  
кареа сь фїщ дпнъратълзі Наполеон фоарте пе-  
алкъзъ.

Дпн адоаза шедпнгъ а конферпндеї се чїтї ком-  
протїсъл, прпн каре адечереа дзвлъ а лзі Кзса е  
сь се адзкъ дпн армонїщ кь кзвзптел конвенціеї дпн 19  
(7.) Агъстъ. Непротесъндщ нічї дпнотернїчїгълъ  
фърпческщ, нічї чел енглезескщ, рзсескщ, прсіенескщ  
шї сардінікщ, рептїндщ дпн тьчере шї Домнл де  
Хївнер, шї декаръндщ Домнл Мзсхрзс, кь аштеаптъ  
дпкъ їнстрзкцілзі дпн Константїнополе, конферпнда  
фз ашънатъ пьр' атзчї. Дпн шедпнда чеа маї де  
апроапе даръ орї ва тревзі сь се прїмїаскъ зпщ про-  
тестъ ал Порції, орї се ва потеа пшїла сьзскрїереа  
компротїсълзі. Дзвъ о алтъ штїре Домнл Мзсхрзс  
сь фїщ протестатъ дпкъ дпн шедпнда ачезаста шї пзмаї  
ла D. Хївнер сь фїщ афлатъ сїрїжїнїре потернїкъ.  
Челалалді дпнотернїчїдї се декаръ дпнконтра про-  
тестълзі. Шедпнда чеа маї де кзрьндщ е сь се дпнъ  
пзмаї дзвъ Пашї, ка Поарта шї Австріа сь аївъ  
тїпнщ де а се дкзквошїнда деспре ачезастъ декараре  
а челоразалте чїнчї потерї, шї де а шї фаче ла еа  
рефлексїеле тревзїпчоасе. Дзвъ о дпнотъръшїре а  
Констїтзціонелзлзі, одепешъ че тѣрсъ дпн Бзкзрештї  
дпн 14 але кзрїптеї ла 7. оаре сеара, вестеште, кь чеї  
акзсадї пентрз зпщ атестатъ дпнконтра Прпнціпелзі  
Кзса, позъ дпшїла пзмерщ се прїнсесъ, токмаї  
кьндщ еращ адзпадї ла о кпворбїре. Дате маї деа-  
проапе лїпсескщ, дар черчететареа с'а пзсщ дпн  
лзкаре. „Ое, Ztg.“

Монїторъл дпн 19 Апр. адзче зп артїкул а кь-  
рлї кзрїпс естрас есте зртъторїл: „Дзвъ че челе  
чїнчї потерї ащ прїмїт проектъл фькът дпн партеа  
кзрїдїеї росїене, дзвъ каре касца Італїеї аре а се  
пертракта дпн конгресщ, ащ афлат ачелеа де бїнѣ  
а се дпдълече шї деспре мотївеле де конслтаре,  
шї ашеа с'ащ дпвоїт дпн зртътоареле патрз пзкте,  
пе каре леа проектат гверпзл Маестатеї Сале  
брітанїче:

- 1) Сь се отъраскъ мїжлечеле дзпъ каре с'ар  
потеа сьзджнеа пачеа дпнтръ Австріа шї Сардініа.
- 2) Сь се отъраскъ кзм сар потеа дпнтшпла маї  
бїне дешъртаре тръпелор дпн стателе romane.
- 3) Сь се черчетеже, е оре кь кзлеа се адзче реформе  
дпн адмїнїстрареа дпн пззптръ, дпн асте шї алте  
стате їталє, а кьрор адмїнїстраре е атгъта де дефек-  
тзоасъ, дпкът възжнд кь окії контрївзе спре а про-  
дъче о старе перманентъ де тьрвзърї перїкзлоасе,  
шї а апота кзм с'ар потеа фаче ачеле реформе.
- 4) Дпн локъл трактателор азстрїаке кь Дзкателе, сь  
се дпфїпндеже о конфедерадїне дпнтръ стателе Іта-  
ліене, спре азърареа зпвл алтзіа — дпн пззптръ шї дпн-  
афаръ.“

Tot Monitorizl din 22 Apr. анзпщ, кь Ав-  
стріа паш прїмїт проектеле ачестеа. Дпн зрїа зл-  
тїматълзі че ла дпндрептат Австріа кьтър Сардініа  
пентрз де а се десартла, ащ орїднат Франціа а се  
кончконтра маї мълте дївїсїанї де осте ла маршїлїе  
Пїемонтлзі. Цепералїї пентрз оштїре дпкъ с'ащ  
дєпсміт.

**Англіа.**

Дпеле жърнале дпн Англіа дпккъ се вьдщ а шъртїнї  
проектъл пентрз о десартаре цепералъ, ка кондї-  
цїне че ар тръзлї дпнпїнїтъ допїнтѣ де дпчепереа  
конгреслзі. Тїмесъл, дпнтралтеле зїче: Ар фі о  
недрептате стрїгътоаре ла черїщ а претїнде десар-  
тареа пзмаї дела Сардініа, каре е чеа маї слабъ  
дпнтръ респектївеле стате. Фъръ де арме еа ар  
кьзта сь казъ прада потернїчїлор еї вечїні, шї а-  
фаръ де ачеза фъръ де оасте пз ар фі дпн старе а  
потеа дпнфрънъ нїче батър епїрїтеле дпн пззптрл  
маршїлїлор сале. Ар фі фоарте трїстъ дакъ кзтва  
Англіа ар фі проектат о десартаре атгът де зпїлате-  
ралъ пзмаї пентрз Сардініа. Е мълт маї салзт шї  
маї демнщ проектъл азстрїакъ, ка адека десартареа  
сь фїе цепералъ. Дакъ кзтва Австріа е гата ашї  
ретрече пз пзмаї тръпеле сале дела Тїдїно, чї кїар

шитоштіреа а ші о редъче ди стареа де анърае обич-  
нзгъ, атънчї франція кахтъ съ се тълъдъмеаскъ, ші  
нз се поате ескъса маї мълт къ ачеа, къ дхнса  
дхкъ ниче нз с'ар фї дпармат пълъ акъта. Дп-  
кредереа се поате къцета нхмаї ашеа, дакъ вор ста  
къ тоці пре лънгъ десармаре.

Timesa дп 16 Аур. дптрън артїкъл кондъ-  
кърорїн ворпнд десне Італіа, зїче: „Дакъ маї  
есте о скънтее де сперацъ пентрх ссѣдънереа  
пъчїї, нз потем трече къ ведереа пондеросїтатеа  
дппрежърїеї ачеа, ка потерїле стрїне съ къ-  
поаскъ сївѣжїнтелє попорълї енглєсѣ, дппрївїнда  
дїскъсївнєї де фадъ.“

Поате доаръ нз е нїчї чел маї мїк секрет дп-  
трачєеа, къ фїеште каре партїдъ се дпкрєде къ  
нхмаї съ се дпкаере одагъ дп ръсвоїс, ва потеа  
додъндї апої сїмпатїа попорълї ачєстїа, шї спєрєзъ  
спрїжїнл Англієї.“ Дънъ ачєстѣа дпшїръ Timesa  
мотївелє, дп потерєа кърора атът Франція кът шї  
Австрїа спєрєазъ ажторїл Англієї, шї контїнъ  
маї департє: „Noї kredem къ венїнд - сурє пєпоро-  
чїрє - трєваа спрє черкаре, тоате партїделє с'ар дп-  
шєла дп аштєпърїлє лор. Kredem къ нїчї Австрїа,  
нїчї Франція пар къштїга сїмпатїа попорълї енглєс.“  
Дп зрмъ дшї сѣзршєштє апої поменїта Gazetъ  
артїкълл сєѣ къ зрмътоарелє: „Noї дпнаїте де  
тоате дорїм пачєа; дпсъ дакъ ачєстѣа нз се поате,  
апої чїне ва рѣдїка савїа прїн савїє съ нїаръ.“ Дп  
корєспондїнтє ал Timesa зї скрїє дпн Парїс, къ Ав-  
стрїа аѣ дєстїнат о зї анъмїгъ пентрх рѣспнєсїл дп-  
прївїнда десармърєї цєнералє, дєла карє зї маї  
дєпартє нз врєа съ маї аштєптє; чї ва анънѣа апої  
рѣсвоїл.

Monitorъ дп 21 Априліє п. аѣчє проєктъл  
чє ла дндрєпат Англіа къръчє чєлє патрх потерї

марї, дънъ карє: 1) Дпнаїтє де конгрєсѣ сар  
дптрєпрїндє о десармаре цєнералъ.

2.) Дєсармареа сє ва рєгъла прїн о комїсїзнє  
чївїлъ орї мїлїтаръ, атърпътоаре де къръчє конгрєсѣ.  
Комїсїзнєа арє а ста дпн шєасъ мємбрїї, пєнтрх  
фїештє карє потерє кърє зпъл, шї ал шєасєлєа пєн-  
трх Сардїнїа. 3.) Дндатъ чє дшї ва дпчєнє комї-  
сїзнєа ачєстѣа дѣкарєа сѣа, сє ва адъна конгрєсъл  
шї сє ва дпчєнє дїскъсївнєа кїєсдїлор полїтїчє. 4.)  
Рєпрєсєнтандїї статєлор італє сѣ сє кїєтє де кър-  
тръ конгрєсѣ, спрє а кєпрїндє лок дптръ рєпрєсєн-  
тандїї чєлор чїнчї потерї, дп тогмаї ка дп конгрє-  
съл дєла Лаївах дпн ан. 1825.

Франція Рѣсїа шї Рѣсїа адаонє Monitorъл —  
сє алъгъръ прє лънгъ ачєст проєктъ ал гѣврєнлї  
єнглєсѣ.

### Германія.

Декїарѣндъсє фоїа „N. Z.“ асѣпра пърєрїлор  
чє лєаѣ алтє газетє къ прївїрє ла проєктъл дє де-  
сармаре, дптръ алтелє зїчє: „Австрїа формандъ  
кондїсїонїлє салє чєлє дпн зрмъ, аѣ фъкът къоскът  
шї ачєеа, къ дѣнса дп тїмпъл чєл маї скърт ва а-  
нънѣа рѣсвоїс Пїємонтълї, дндатъ чє ва рєѣсѣ  
ачєстѣа проєктъл десармърєї. Дп Франція сѣнт маї  
мълтє сємпє чє дѣведєскъ къ аколò сє фак дїсѣо-  
сїдїсїонїлє чєлє дпн зрмъ, спрє а дптїндє Сардїнїєї  
ажторїс; асѣмєлїѣ дѣведєштє шї тєрѣрєа флотєї  
оцєанє дп Marseille. Франція дп кондєлєцєрє къ  
Пїємонтълї комїгъ тоате пєнтрх дє а проѣчє рѣс-  
воїл, шї Рѣсїа лє сѣѣрє ачєстєа прєкът сє вєдє  
дпн інїмъ, єар Австрїа възндъ къ рѣсвоїлє пє  
дпкѣжѣрат, арє мотївє дрєнтє ка маї вїнє сѣ дп-  
чєанъ асѣзї рѣсвоїл дєкът мѣлє. Пє лънгъ асє-  
мєнєа проспєктє, вор рѣмѣнєа фъръ сѣкчєс пъ-  
зїнѣлє Англієї шї а Рѣсїєї, шї нхмаї пълъ ла  
зп град анъмїг сє вор потєа контїнъа къ опорє.

Сѣнт тїтълл де „Проектє де пачє“ аѣчє  
„Hamb. Nachrichten“ зп проєкт, карє сѣ дпн зр-  
мътоарелє:

„Рѣсїа сє рєкомєндъ дпкът ва фїкз ѡтїнѣгъ —  
дпн прєзпъ къ Англіа, а дпкєїа зп трактат къ Ав-  
стрїа, дп карє чєасѣ дпн зрмъ сє облєгъ пє сїнє:

- 1) Къ сѣѣ ва рєсїгнѣа дє трактателє салє спє-  
цїалє, сѣѣ шї лє ва дпскїмѣа нхмаї дп трактатє  
єскъсїв дєфєнсївє, дпсъ ла тоате дппрєжърїлє  
ва рѣдїка дєтєрмїнъчївнїлє чєї даѣ Австрїєї дрєнт  
дєа дптрєвєнї дп трєбїлє чєлє дпн пъзптрх алє стѣ-  
телор італє. 2) Дє полїтїка сѣ дп Італіа сє ва  
рєкѣноаштє прїнчїпїл дє пєдїтрєвєнїрє, ка рєгълъ  
3) Къ дшї ва модїфїка посїдїсїнєа сѣ дп Пїаѣнѣа,  
амъсѣрат трактатєлор, дънъ карє арє дрєнт дє а  
дѣнєа аколò нхмаї гарнїсоанъ. 4.) Къ ва дєпърта  
лєгѣдїсїнїлє дндатъ чє вор єшї франѣсїї дпн Рѡма  
шї Чївїтавєкїє. 5.) Къ дндатъ чє ва рєкѣноаштє  
Пїємонтълї пєвѣтѣмѣрєа тєрїторїлї сєѣ дп Італіа,  
шї дѣнса ва рєкѣноаштє тот асємєнєа пєвѣтѣмѣ-  
рєа Пїємонтълї. Дп сѣзршїт 6.) къ сє дпвоєштє  
ла зп конгрєсѣ цєнерал єврєпанъ, дп карє пє тє-  
мєїзл трактатълї сєѣ тєрїторїал шї дрєнтъл дє сѣ-  
вєрѣнїтатє, ва тїжлѣчї о кондєлєцєрє дптръ пѣ-  
тєрїлє чєлє марї, дп прївїнда дїсѣсєчїсїнїлор чє  
сѣнт а сє рєкомєндѣ пєнтрх дпчєтєрєа сѣрєї  
чєї рєлє, чє сє аѣлъ дп пєнїнсѣла аѣнїнъ.

Дє алъгъ рєртє Рѣсїа дп лєгѣгъръ къ Англіа сє  
облєагъ пє сїнє: 1) къ пє тємєїзл конѣсїсїнїлор  
Австрїєї, ва дндълєкѣ пє Франція шї Пїємонт а сє  
дєтєрмїна пєнтрх ссѣдънереа пъчїї; 2.) къ дп-  
касѣ кънд Франція ар пъшї дпартмът дп Італіа, і сє  
ва дптръвїнє дп контъръ, корєспондєторїѣ ачєстєїа.  
3.) Дп кас чє ар пъшїї прєстє алпї тръмєлє фран-  
досєшїї, ка алїатѣ Австрїєї ва дєкїора франѣїєї  
рѣсвоїл.

## Ф О Л Е Т П.

### Elemente

консїтїзїтївє а лє лїмѣвєї рѡмънє де А. М.  
Мариєнєскъ.

(Контїнъарє.)

Маї тѣрїзї сє дппърдї Дачїа дп алпєнєа,  
мєдїтерѣанъ, шї рїлєнєсъ. Тоате ачєстє понѡрє  
мълтє, нз фъръ дє елємєнт стрїп чї дє елємєнт  
дак маї мълт. Потъ сѣ фїз дп лїмѣа дакъ чєва  
дїалєктїсѣм, ієръ ачєлє понѡаре лїмѣе дїѣрїтє нз  
авъръ, — дєларчєе маї тоате шї лъаръ нхмєлє  
дєла лѡкїнѣа, чєтатєа лор, шї прєпѡндєрнд елє-  
мєнтъл дак, ачєлє фъръ амалгѣмїсѣтє. — Шї асѣзї  
рѡмънїї карїї дп тоате провинчїєлє рѡмънє сжїтѣ  
нхмаї зп понѡр къ ачєа лїмѣвъ, аѣ маї мълтє анъ-  
тїрї, ашѣ водєм нхмєлє дє Кѣмѡвєнї, Мънтєнї  
Мъръшєнї, Крїшєнї, Олѣнї, Молдовєнї. Бъ-  
пъѣнї etc. etc. шї пєнтрх ачєстѣа тогъшї, ачєстїа  
тогї, сѣнт рѡманї!

— Дпнтрє тоате понѡарелє Дачїєї, аѣаръ дє дачї  
нхмаї Гетєлє авъръ рѡлъ дп історїѣ. — Дар шї  
ачєст понѡр, прєкът аѣвєрєзъ Стрѣво, а авст о  
лїмѣвъ асємєнє къ чєа дакъ, шї тракъ. Шї нз  
поате алтїнтрє, къчї Гетєлє карїї лѡкїръ шї  
дп Мєсїа, авъръ лѡкїнѣа лор дптръ колонїєлє чєлє  
маї дєсє єлїнє, — ієаръ чєї дпн Дачїа, фѣсєръ дє  
атѣтєорї бътъдї шї сѣѣжъгадї дє дачї, шї къ тїмї  
амалгѣмїєдї.

Понѡръл дак дәръ а констат дпн зп елє-  
мєнт єлїн, шї дє шї фз ашєа тарє кон-  
сїтїзѣат дп лїмѣа шї пѣтєрєа сѣ, нз потъ сѣ  
аївъ, сєаѣ авѣ фѡартє мїкъ дпфлѣнѣгъ асѣ-  
пра лїмѣвєї колонїєлор рѡманє дпн Дачїа.

Бътїлє рѡманїлор къ дачїї сє дпчєнъръ маї къ  
сєамъ сѣѣ Август Дпшърѣтъл Рѡмєї, шї Котїсѡн  
рєѣлє Дачїєї. Мєсїа єрѣ дп мѣнѣа рѡманї-  
лор шї ачї єрѣ Красѣс къ лєѡнїлє шї вѣлъръл рѡ-

ман. Дачїї лѡвїръ асѣпра лор, шї дп Мєсїа пєрї  
Красѣс къмаї мълдї аї сєї. Дакъл сє фъкз зп інїмїк  
дпфрїкѡнат ал Рѡмєї. Орадїѣ зїчє, „дакъл є  
ла поартъ“ шї дънъ зп дат історїк, Авгѣст ар фї  
дат пє Ізлїа фїка сѣ, дє сѡдїє лѣї Котїсѡн нхмаї ка  
сѣ сє дппачє къ дачїї. —

Domіціан фѣ вѣтът дє дачї, шї Рѡма пъдї ачєа  
рѣшїнє, къ трєвзі сѣ пълѣтєаскъ дачїлор зп трївѣт  
анъал. Пє трѡнъл чєл дпалт ал Рѡмєї сє рѣдїкъ врѣ-  
вѣл шї дївѣл Трѣїан, шї ачєстѣа нхмаї сѣѣрєї пєнтрх  
Рѡма чєа тѣрєадъ о ашєа рѣшїнє, анънѣл рєсвоїѣ  
шї дачїї фѣсєръ вѣтъдї, іар Дєчєвѣл чєл сѣмєд фѣ  
сїлїт ла пачє, сѣѣ кондїсїонїлє дїктѣлє дє Трѣїан.  
Дачїї дпсъ нз рѣмѣсъръ пє пачє, чї маї тѣпѣръ дп  
Мєсїа, прѣдѣдъ шї зчїсєръ. Трѣїан стрїгъ, ка  
Дачїа сѣ сє стєаръ дє пє фадѣ пѣжїтѣлї шї  
сжїгър плєакъ къ вѣлъръл рѡман, ла лънѣ. Дє-  
чєвѣл сє тємєа шї ка сѣ дпшєлє пє рѡманї, чєрє  
пє зѣ дпкрєзгъ дє а лѣї Трѣїан, ка сѣ сє сѣѣзъ-  
їаскъ пєнтрх пачє. Трѣїан тръшїтє пє вѣтръжѣл  
Лонгїн, дар Дєчєвѣл нхл маї рєлєсъ, крєжнд  
къ прїн рєдѣрєа лѣї Лонгїн ва сїлї цє рѡманї сѣ сє  
дптоаркъ ла Рѡма.

Каракѣръл рѡман сє арътъ шї дє асѣдѣатъ,  
къчї азїнд Лонгїн къ дєла єл атърпъ трїзѣмѣл шї  
глѡрїа рѡманїлор, сє отрѣвї дп тємнїгъ, нхмаї къ  
сѣ нз сє дптоаркъ рѡманїї.

Трѣїан рѣдїкъ пѣнтєа, шї сжїгъръ лѡвєсчє пє  
дачї; рѡманїї дпвїнѣгъ сѣжрєєск пє дачї, шї  
уръпъдєск Дачїа шї Сармїсєгєтѣса, Дачїї кадѣ  
пєнтрх тогъвѣнѣа, пєр-сѣѣ спѣдъ дє мѣнїє рѡманъ,  
шї карїї аѣ сѣкѣнат вїї аѣ фѣѣт стъръжѣнд прїн  
єлємєнтъл пєртѣан шї сармѣтїк ѡжпъ ла пѡрд,  
шї сє ашєзѣръ дп о пѣтрїѣ пѡвъ карєа асѣзї сє  
лѣмѣшє Дачїа, зндє маї мълдї сєкълї дшї пѣстрѣръ  
пѣмєлє дє дачї; шї лєѡнїлє вєїлє Дачїєї, шї асѣзї  
сѣсѣдѣн пѣмєлє дачїлор.

Дачїї нхмаї сѣнт ашєа дәръ, къчї єї пєрїръ  
сєаѣ фѣѣрї! шї дє аѣ шї маї рѣмѣс дп Дачїа чєва  
єлємєнт дак, сѣ фїє кїар нхмаї дпн прѣнчї шї мѣ-  
їєрї, къчї зп понѡр прїн сѣадъ нз сє поате ашѣ  
зшор стѣрпї ка прїн амалгѣмїсѣтє, — ачєл єлє-  
мєнт с'а вїмїчїт дп тїмї скърт къчї дпвїншї дє-  
вєнїръ склѣлї.

Трѣїан аѣчє колонїї рѡманє ка сѣ дппѡлѣзє  
шї кѣлѣвєзє Дачїа, шї аѣчє лєѡнїє ка сѣ о аѣрє,  
сѣ аѣрє імѣєрїл рѡман ла рѣсърїт. —

III. Фїлѡлоѡдїї, чєрчєтѣндъ лїмѣа чєа вєкїѣ а  
Індїєї, лїмѣа чєа маї дптѣжї кълъ пє пѣжїт  
карєа сє нхмєсчє сапскрїтъ, аѣларъ, къкъ сап-  
скрїтє є тѣлїпѣа, фѣлѣжнѣа лїмѣлор іndo-єврѡ-  
пєнє. Дптръ ачєстє сє нхмєръ іndїана, пєр-  
сїана, тракѡ-пєласга, іndo-єлєнїка, цєлїсѣа,  
латїна, славѡна, шї дп пѣртє чєа нєрмѣанъ.

Дп Дачїа дәръ а фѡст шї єлємєнт сапскрїт,  
шї прїн вєнїрєа рѡманїлор, ачєла с'а мѣрїтѣ.

Чєркѣнд спєцїал пърдїлє консїтїзїтївє а лє  
лїмѣвєї поастрє, аѣлѣт:

а.) єлємєнт пєласго-дакѡ-трак, аѣкъ  
єлємєнт дє чєл маї вєкїѣ єлїн. Дпн кѣвїнтєлє  
пєласгїчє аѣвєм врєѡкѣтѡва, шї ачєстє сє зїкъ  
а фї ачєлє, карї нз сє аѣлъ дп алът лїмѣвъ; дпн  
кѣвїнтєлє дакѡ-трачє аѣвєм маї мълтє, шї ачєстє  
лє аѣлѣт дп Хѡмєрѣ поєтъл чєл вєкїѣ ал єлїнїлор.

Пє лънѣгъ ачєст єлємєнт єлїн, маї аѣвєм кѣ-  
вїнтє єлїнє, дє дозє пласє; ачєлє чє лє ам прїмїт  
мєдїатє прїн лїмѣа латїнъ, шї ачєлє чє с'аѣ  
вжрѣт арїн траѣѣчєрєа кърѣдїлор рєлїѡїѡсє,  
дпн лїмѣа пѡвъ грєкъ, ачєстє зшор сє потѣ кѣлѡсчє  
шї дєосєвї.

Єлїнїї сєаѣ грєчїї вєкї, кѣлѣтѣнд лїмѣа лор  
ла зп град дпалт, шї дпнѣїтѣнд дп сѣївдє,  
пѣртє рѡманїї вєкї тєрѣѡла лѣ Атїна сѣ дпвєдє,  
пѣртє грєчїї дпвѣдѣдї вєнїа ла Рѡма.

Ачесте дупрежърї авърь дпфлїндъ асвпра квлтїврї лїмбеі латїне, аша кжт лїмба латїнъ, пз пзшаі ідіоме гречї, дар шї матерїал гречъ а прїміт дп сїне, кз атжта маї таре, кз дп Італїа іпферїоръ, кареа с'а пзміт шї Гречїа таре — кїар шї дп лїмба попзралъ ера елемент грек, атжчі кжнд гречїї шї ачї авърь колонїї пензмарате. Маї дп семпате сзпт: Брєндсїзм, Тарентзм, Метапоп- тзл, Хераклеа, Сїварїс, Казлонїа, Тзріа, Кротоп, Локрі, Медата, Хїппонїон, Регїзм, Кїте, Темса, Поскїдонїа, Бзксептїзм, Хїеле, Неаполїс Фалїскзм Месене ш. ч. л. каре пз потзръ а' пз дпфлїндџ асвпра лїмбеі попзрале шї латїне.

Ачест елемент дп лїмба поастръ даръ, пз е прїміт де пої дпсзшї дела еліні, чї mediate дела romanїї векї, — шї аша парте прїп діалектзл попо- рал, парте прїп лїмба латїнъ.

Кзвїнтеле грече, вжржте прїп традзчереа кър- цілор бїсерїчесчї, авърь маї пзджп дпфлїндъ, кччі еле шї ппъ астзї сзпт пенделесе де попор, шї дптелїцїнда пз ле-а фолосїт дп кжтпзл лїте- рарїџ, ашадаръ ачесте сзпт ка тоарте пептръ пої. Де маї черкжт елементзл поџ грек дп лїмба ро- тпъ, маї афлжт дпкъ пеще кзвїнте грече вж- ржте прїп песте дупрежърї фатале ла францїї де песте карпаді, дппжтпентїте аколо кз dompїrea фанарїодїлор гречї, кжнд лїмба грекъ дпчене а се вжрж де лїмба счїнделор, шї а скоате пе ачеа ро- тпъ, шї пептръ ачеста, еї аџ маї тзлте кзвїнте грече дп жсџ. —

б.) елемент славеап. Кзвїнтеле де ачест елемент сзпт маї векї, шї маї поже; ачеле сзпт дїп комзпїкчїзнеа попорзлї кз Сартаді шї Рок- соланїї, — дела карїсе траџ ржшїї, шї дїп лїмба санскрїтъ, дпкжт шї сжргзр славепїї преکزпосџ, кз шї еї ле аџ дїп ачеста лїмбъ, шї тоате ачесте сзпт фоарте пзджне дп лїмба поастръ; іеръ челе маї поже славепне се вжржр прїп dompїrea лїмбеі славепне дп бїсерїчїле ротпъ, шї маї тжрзїџ прїп тра- дзчереа ачестор кърції пе романїз. Кзвїнтеле славепне дїп кърці бїсерїчесчї авърь маї таре дп- флїндъ асвпра лїмбеі поастре, кччі прїп dompїrea лор чеа тзлгъ, попорзл дпченз а ле дпдълеце, шї еле сз лџдїръ шї дп літератзръ, пе лжпгъ тоате кз лїмба романъ аре кзвїнте дестзл де взне, кзрат ротпъ.

Пептръ ка сз кзпоасчет дпфлїндџ елемен- тзлї славеапъ, асвпра лїмбеі поастре, кздет е а пе дптереса ка се трактжт шї деспре дупрежъръ рїле жршътоаре:

Лїмба латїнъ — деспре кареа маї тжрзїџ воїџ ворбі а dompїт ппъ ла секзлзл 15, дп тоатъ Ез- ропџ, еа а фост шї лїмба поастръ дп Dacia пз ка лїмбъ попзралъ, чї ка кзлгъ.

Дпчепжнд а се десвлї лїмба славеапъ, се фортаръ ла ап. 862, дзпъ лїтерїле грече пеще літере поже — че маї тжрзїџ се пзміръ чїрїлїче — дестїнсе пептръ лїмба, славеапъ.

Ротпнїї де песте Дзлъре „tagedo-ротпнїї“ карїї ла ап. 275, фзсъръ тжтаді дїп Dacia прїп Аврелїан дп Месїа, сзвџ барет кз ачестїа се дп- тжлдіръ, де шї маї тжрзїџ фзсеръ сзвзшї дпмъ- рџдеї гречї, еї тотжшї дп челе офїціоасе скрїсеръ латїнесче. Ротпнїї дїп Dacia, асемедееа сзсдъ- пзръ лїмба латїнъ, ппъ ла ап. 1439 кжнд лїмба славеапъ се дптродзче шї дп Бїсерїка ротпнїлор, шї кз ачеста каде фоарте таре лїмба ротпъ. Дп- черзл попорзлї а пжпс, вжжнд кз лїмба стръ- внїлор се devastеазъ, шї попорзл се дпжгъ кз лїмбъ стрїпъ. 204 де ані (пжпъ кзтръ 1644) аџ dompїт лїмба славеапъ дп бїсерїчїле шї кжсселе політїче, 204 де ані, пз кз ам стат пе лок кз

квлтївареа лїмбеї поастре, та ам фост ісвїді кз секзлї дпдърпт.

Ачест тїмп е кжнд лжмее, пз вреа ка сз пе маї кзпоаскъ кз сзптем ротпнїї — чї пе кредея де славепї.

Ротпнїї, маї тжрзїџ превззъръ кз сзпт пзгъ- бїді кз прїміреа лїмбеї славепне, дар акжт пз ера жшор а се дескжлчї де еа; тжлді се дптереса, ка попорзл ротпъ сз тжрїаскъ тот дп орбїз, шї іптрї- целе шї авеаџ фолосл лор. Жп феномен поџ се ісїсе пе фада пзтжпгълї, ачеле се аретъ шї дп Ардеалъ, шї dedz окасїзне ка лїмба славеапъ сз се скоатъ дїп бїсерїчїле ротпъ. — Іеатъ релїцїзнеа лжї Калвїп шї Лзгер шї дп Ардеал, дп секзлзл ал 17-ле.

Прїпчїпї арделенї воїа ка ротпнїї сз прїмекъ релїцїзнеа чеа позъ, дар еї ретжсеръ тарї шї статорнїчї дп релїцїзнеа лор чеа стръвнъ. Прїпчїпї адзсеръ леце, ка ротпнїї повїлі, карїї пз прїмескъ рефор- матїсмзл сз пearдъ тоате дрептзрїле лор, шї фъ- кзръ лжкрзрї іпзїорътоаре кз епїскопїї, клерзл шї попорзл ротпъ! Шї де шї дїп повїлімеа ротпъ чей маї тжлді се тагарїсаръ, клерзл шї попорзл, а рџтас пемїжкат дп релїцїзнеа са!

Вжжнд Прїпчїпїї, кз нїчї кз взпа нїчї кз рџл пот сз трагъ пе ротпнїї ла реформатїзм, шї кре- жнд кжзза дптръ ачееа, кз ротпнїї пз кзпоаскъ нїчї лецеа лор, деорече кърціле ера дп лїмба славепъ, Прїпчїпеле Георгїе Ракодї скрїсе дп 10 Окт 1643, кзтръ мїтрополїтзл поџ алес дїп Алба Ізліа, апжте Стефанъ Сїмеон, кадеакжт, romanї сз авдъ кзлгз релїцїзней дп лїмба лор. Ачест тїмп е кжнд ротпнїї пз пзшаї дїп коаче, чї шї дїп- коло де карпаді скоасеръ лїмба славеапъ дїп бїсе- рїка лор, шї прїміръ еаръ пе чеа ротпъ. Дар кърціле бїсерїчесчї се традзсеръ тот кз літере чї- рїлїче. Шї деорече дп 204 де ані лїмба ротпъ пз фъкз нїчї зп своръ дп кзлгзръ, прїп традзчереа кърцілор дїп славеана, алзпекаръ о тжлдіме де кзвїнте славепне шї пе кжтпзл літерарїџ, дїп карї кзвїнте, тжлте се маї дпмзцінаръ шї перїръ, дп знеле edїцїзнї де кърці бїсерїчесчї рџтасеръ маї де тот афаръ.

с.) елемент тжрко-магарџ. Ачесте дозе лїмбе сзпт асіатїче, шї дпкжтва афїне.

Еле пз авърь дпфлїндъ таре, чї фоарте мїкъ асвпра лїмбеї поастре. Кжзса е дп ачеа дупрежъ- раре, кз жгзрїї ппъ дп секзлзл ал 18, с'аџ дж- пзт фоарте таре де лїмба латїнъ, шї деосевї дп кж- зеле політїче, де лїмба ачееа, де кареа пої пе ам джпзт ппъ дп секзлзл ал 15; де алгъ парте кзткъ тжрчїї пзшаї дп 1453 се ашезаръ дп Езропа, шї еї нїчї кжнд аџ потзт сз пе імпзпъ кз лїмба лор.

Тотжшї прїп леїцїславїзнеа тацаръ се вжржр жпеле кзвїнте шї форте дп лїмба дїп коаче де кар- паді, шї прїп чеа тжркъ дїп коло де карпаді. Шї ачесте кзвїнте сзпт пзджне, шї е жшор де а ле кз- поасче, шї дпкопжзра.

Че се атїнде де комзпїкчїзнеа попзралъ, де тжрчї ам фост де тот деспзрїді, іеръ кз жгзрїї аместекаді, шї пептръ ачеста дп знеле пърці ротпнїї се тагарїса, дп алтеле, тацарїї се roma- нїса, дар ачесте дупрежърїї фздітїве, нїчї асв- пра лїмбеї поастре, нїчї а лор, пз потзръ сз аївз жп ресжлат маї дечїдївз.

Ачесте сзпт даръ елеметеле стрїне дп лїмба романъ, шї еле тоате ла одалгъ фак о парте мїкъ а лїмбеї поастре.

Кзвїнтеле челе грече де тїмпзл маї поџ, кз- вїнтеле славепне, тагаре шї тжрче, престе тот се потъ кзпоасче шї дпкопжзра жшор, кз атжта маї таре, кз кжт еле пз сзпт таре дпрџдчїпате ла по- пор, пептръ че, дп локзрїле жнде сзпт ротпнїї

маї ісоладї де стрїнї, еле пз се пот аззї, та дп локзл ачелора аша кзвїнте фзртоасе шї взне, дп кжт се мїръ ошл, кжт с'аџ маїпотзт сзсдъжнеа ачеле!

Кзвїнтеле челе еліне дїп тїмпзл маї векїџ, пз се пот, нїчї тревзїе сз се стжрпескъ, кччі еле факъ о парте фзртоасъ алїмбеї, шї еле се джпџ де матерїалзл чел взп ротпъ; алтїнтреле ар тревзї сз стжрпїм кзвїнтеле челе еліне латїнїсате, дп жрмаре шї челе латїне romanїсате, че ар фї спре дазна, сърчїа, шї кздедея лїмбеї постре. — Ма, кз элементзл векїџ еліп чел авем дїп лїмба латїнъ, шї кз ачел мїкъ пеласго-дак, че прїп amalgamica- rea дацїлор рџтамшї л'ам кпътат дп лїмбъ, тог- дезпа пе пзтем лжзда, кччі чел дїп лїмба латїнъ л'ам прїміт ка дела тама поастръ, іеаръ чел прїп amalganicare, л'ам прїміт дела ероїї тарї, пе карїї іаџ іnvїнс стръвнїї пострїї. (Ва жрма.)

Конкзрс.

Devenindџ вакант локзл де Дпвдъторїџ ла школа ротпнеаскъ гр. оріенталъ дїп комзпа Парад, се ескрїе прїп ачеста конкзрсџ.

Кз постзл ачеста есте дупрезпзт жп саларїџ анжал де 84 фл. в. австр. дп банї гата, 20 метре де грџ, 20 метре де кзкзрз, 12 1/2 пждї де лж- мїні, 7 стъпцїні де летне шї кзартїрџ слободџ, саџ дп локзл ачестзїеа жп релзт де 31 фл. 50 в. австр. шї жп ізгер де ржт де коасъ.

Компедїторїї ачестзї постџ аџ ашї аштерпне петїдїзнїле лор деспре портареа лор політїкъ шї мо- ралъ, прежжт шї деспре хжрнїчїа де а дпвзда, дп тїмпџ де парз септъшнїї — жжтернд дела анж- дареа чеа дїп жрмъ а конкзрсзлї ачестзїа, ла сзб- скрїса ч. р. Претзръ, дїп Чеакова.

Чеакова 2 Aprїліе 1859.

ч. р. Претзръ.

Конкзрс.

Ла школа Трївіалъ черкзалъ гр. оріенталъ дп Вінедіа де жосџ, претзра Шеркїї, префептзра Бра- шовзлї devenindџ вакант локзл де Дпвдъторїџ секзндарїџ пептръ прїма Класъ, се дешкїде кон- кзрсџ, ппъ ла дпплїнеа де 6 сзпъшжпї, дела 1-а пзвлїкаре алъ конкзрсзлї ачестзїа.

Кз ачестџ постџ есте дупрезпзат о леафъ анж- алъ де 150. фл. вал. австрїкъ; 6. стъпденї де летне, квартїрџ, саџ жп релзт де 25 фл. в. австрїакъ.

Дпвдъторїзлџ тревзїе сз фїз абсолютъ челџ пздіпџ цїмпасїзл мїкџ, шї кзрсзл педагогїкџ, сз аївз кзпощїнда лїмблорџ матерпне шї цершжне деплїнџ, кз скрїсоаре калїграфїкъ; іаръ дп челелалте сз аївз клїтїдїле, че сз черџ прїп ord. Мїнїстрзлї де Кзлт, шї дпвдътжпт дїп 23. Martїe 1855. Nr. Бжлет. 72.

Компедїторїї постзлї ачестзїа аџ де ашї трї- тіте петїдїзнїле саде де конкзрсџ деплїн докжментате, деспре а лорџ хжрнїчїе, шї скрїсе кз пропрїа тжпъ, ппъ ла терпїнзлџ сзс арятат, ла сзптскрїсзлџ Протопоп, шї Інспекторџ шкоалелор трактзале.

Фьгъраш 30 Martїe 1859.

Петръ Попескџ  
Протопоп.

Цїтаціе едікталъ!

Ева Маїлат лецїтъ соціе алї Ioann Nozna ашждої дїп Белїнџ, Претзра Баротзлї, дп Префектзра Ждархелї, кареа де 8 ані де зїле шџ пзрїсїт кз некредїндъ пре пзмітлзл сџ содџ шї аџ прївевїт дп лжме, прїп ачеста се сорочеште, ка дп терпїн де жп анж шї о зї, дела дагзл де фацъ пегрешїт сз се презентезъ дппїнтееа сзвскрїсзлї скаоп Протопопеск, спре а ста фацъ ла жждекатъ; пептръ кз ла дїп коптръ, процесзл дїп партеа жър- батзлї еї асвпрїї рїдїкат, шї фъръ де джаса сз ва хотзръ, амъсзрат кжпоанелор сфїнтей Бїсеречї ор- тодоксе-греко оріентале.

Еле опатак 1 Aprїліе 1859.

Скаопзл Протопопескџ гр. рџс: ал трактзлї Хїдбергзлї.

Ioann Moga  
Протопоп